1834 No. 82.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 14 OCTOBER.

De Staatsraad, Gouverneur van de provincie Vriesland, brengt bij deze ter kennisse van alle de daarbij belanghebbenden, dat op heden door Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, in overeenstemming met derzelver resolutie van den 14 Augustus 1834, no. 31, eene *zevende* uitloting is gedaan, en wel tot eene somma van *f* 28 000, uit de Negotiatie ten laste van de provincie Vriesland, groot *f* 4,50 000, ter bestrijding der gedeeltelijke kosten tot herstelling en verbetering der beschadigde Zeeweringen, door den stormvloed van 1825, bij Zijner Majesteits besluit van 19 October 1826, no. 114, goedgekeurd en dat bij die uitloting zijn uitgetrokken de navolgende nummers, als:

No. 13, 29, 46, 55, 65, 68, 71, 132, 150, 162, 177, 184, 209, 243, 256, 271, 323, 333, 335, 337, 347, 365, 375, 389, 390, 394, 416, ieder à *f* 1000 en no. 418 en 419, ieder à *f* 500.

Welke uitgelootte Obligatien op den 1 Februarij 1835 en vervolgens zullen worden afbetaald, ten Kantore van den Heer Agent van 's Rijks Kassier te Leeuwarden.

Leeuwarden, *De Staatsraad, Gouverneur,*
den 9 October 1834. VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

BEVELSCHRIFT.

WIJ Mr. CORNELIS FELIX VAN MAANEN, Minister van Justitie, als door Zijne Majesteit bij voortduring belast met de waarneming der functien van Eersten President van het Hoog Geregtshof te *'s Gravenhage*.

Bevelen uit krachte van de Wet, dat de Assises in de provincie Vriesland, voor het vierde viertendeel jaars van den jare 1834, zullen geopend worden te Leeuwarden, op Maandag den tienden November eerstkomende, des morgens ten *tien* ure, op den voet, bepaald bij de artikelen 16, 17 en 18 der Publicatie van den 11 December 1813.

Benoemen om dezelve te presideren den heer Mr. GERLOF JACOB JORDENS, Raad in bovengemeld Hoog Geregtshof.

En gelasten, dat deze ter diligentie van den heer Procureur-Generaal zal worden bekend gemaakt en afgekondigd.

Aldus gedaan te 's Gravenhage, den 16 September 1834.

VAN MAANEN.
Van wege den Heer Eersten President,
De eerste Griffier van het Hoog Geregtshof.
J. H. SPEIRMAN.

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den* 27 *September*. Uit Alexandrie schrijft men van den 6 Augustus, dat aan de groote onderneming, om de overstrooming van den Nijl te regelen, reeds 16,000 menschen werken, en dat dit getal wel tot 100,000 man zal dienen gebragt te worden. Deze nuttige inrigting zal de voortbrengselen des gronds doen verdriedubbelen. Egypte heeft jaarlijks 400,000 centenaren boomwol geleverd, en zal in het vervolg 1,200,000 centenaren kunnen leveren. — De overstrooming laat zich in dit jaar goed aanzien, waardoor de boomwoloogst gunstig zal zijn; doch al deze wol komt in handen der kooplieden, welke den Pacha voorschotten gedaan hebben. Deze voorschotten bestaan grootendeels in koopwaren, waarop de voorschieters ook hunne winst hebben. Zoo zegt men, dat het handelhuis *Briggs* tusschen de 50 à 60 per cent. voor het aanschaffen der stoommachines gewonnen heeft, die grootendeels ledig staan. Frankrijk en Engeland hebben ten oogmerk, Egypte tot een magtig land te verheffen, ten einde hetzelve tegen Turkije of liever tegen Rusland te kunnen stellen, doch de kooplieden trekken intusschen zoo veel partij van dat land als eenigzins mogelijk is.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 4 *October*. De beide kamers van het Koningrijk Hanover zijn geroepen, over eene belangrijke staats kwestie uitspraak te doen, welke den troon betreft. De heer *van Este*, zoon van den hertog *van Sussex*, en ladij *Augusta*, dochter van den graaf *Dunmore*, heeft den 23 Augustus, een verzoekschrift ingediend, waarin hij bewijst, dat hij uit een wettig huwelijk geboren is, alzoo ook de graaf *Dunmore* van een regerend huis afstamt, en daarom verzoekt, om als lid van de Koninklijke familie erkend te worden. Hij beroept zich in deze op het gevoelen van den kundigen regtsgeleerde *Kluber*. — De vermoedelijke troonopvolgster van Engeland is de Prinses *Victoria*, dochter van den hertog *van Kent*. Daar de vrouwen van den Hanoverschen troon zijn uitgesloten, scheidt dezelve zich van dien van Engeland af, zoodra prinses *Victoria*, dochter van den derden zoon van *George III.*, op den troon van Engeland komt. De vermoedelijke erfgenaam van Hanover is dien tengevolge de hertog *van Cumberland*, vierde zoon van *George III*. Deze Prins is reeds 63 jaren oud, en zijn zoon, in 1819 geboren, is bijna blind en van een zwak gestel. Hieruit ziet men, dat zoo de heer *van Este* voor eenen wettigen afstammeling van den hertog *van Sussex*, vijfden zoon van *George III*, verklaard wordt, zijne aanspraak op den troon van Hanover eens van belang kan worden.

In bijzondere brieven uit Konstantinopel, van den 11 September, leest men het volgende: „ De overscheping van troepen naar Azie duurt voort, hetgeen aan vele Fransche diplomaten mishaagt, maar niet belet kan worden. Dagelijks worden verscheidene schepen met krijgsbehoeften naar Scutari gezonden. Onlangs zijn twee Turksche fregatten naar de Dardanellen gezeild; zij hebben zich op een zekeren afstand buiten de zeëngte gehouden, en daardoor opzien bij de Engelsche wacht-schepen verwekt; men houdt het echter slechts voor een oefenings-togt. Voor eenige dagen is een Engelsche schooner naar de Zwarte zee gezeild, maar dezelve is reeds teruggekomen. — Uit Syrie verneemt men bijna niets, maar het schijnt daar nog niet volkomen rustig te zijn. — De gezanten der vreemde Mogendheden leven voor het uitwendige op den vriendschappelijksten voet, als of er geen geschil meer tusschen hen bestond. — De organisatie der nieuwe militie gaat schielijk voort; op alle pleinen ziet men afdeelingen dezer troepen, die in den wapenhandel geoefend worden."

ENGELAND.

LONDEN, *den* 5 *October*. Ons dagblad *the Globe* spreekt nog over het kort verblijf van den jongen Prins der Nederlanden in Engeland, en zegt: „ Zoodra de Koning vernam, dat de jonge Prins te Portsmouth was aangekomen, zond hij een' bode af, om hem op Windsor te noodigen. De gulle ontvangst bij den Koning en Koningin scheen indruk te maken bij den Prins, een' regtschapen jongeling van veel aanleg. Z. M. had genoegen een aspirant (*Midschipman*) verscheidene vragen over het zeewezen te doen, en beloofde hem een chronometer (tijdmeter) naar den Haag te zullen zenden. De Koning heeft zich ook met den gouverneur van den Prins, kapitein *Arriens*, eenigen tijd onderhouden."

Het dagblad *the Standard* berigt, dat de stad Ste. Martha, in Spaansch-Amerika, grootendeels door eene aardbeving is verwoest geworden.

The Globe deelt eenige voorbeelden mede van het talrijk gevolg, hetwelk de Engelsche gouverneurs in Indië hebben. Lord *William Bentinck* ondernam voor eenigen tijd eene reis, waarbij zijne bagage werd gedragen door 103 elephanten, 1300 kameelen en 800 rijtuigen met ossen bespannen. Deze stoet werd door 2 regementen, een regement infanterie en een regement kavalarie, geëskorteerd.

De berigten uit Berbice van den 19 Augustus zeggen, dat de negers wederspannig blijven, vooral in Demerary en Essequebo. Zij hadden vele suiker-plantaadjen vernield. De militairen waren tegen hen op getrokken.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 5 *October*. De terugroeping van den generaal *Rodil* bewijst, dat deze krachteloos is gemaakt, even als vroeger de generaals *Jaurgiell*, *Valdes* en *Quesada*, die alle ook afgetreden zijn. Het zal te bezien staan of *Mina* gelukkiger zal wezen. Het is echter twijfelachtig, of deze, een man van jaren, den vermoeijenden bergoorlog tegen de Carlisten lang zal kunnen uithouden.

Het is waar *Mina* kent het land en deze wijze van oorlogvoeren zeer goed, doch hij weet, bij ondervinding, dat men de bewoners op zijne zijde moet hebben. *Mina*, zoo beroemd onder de Cortes van 1812, weet ook, dat hij met een man te doen heeft in de kracht van zijn leven, gelijk hij in 1812 was; want *Zumala Carreguy* is niet alleen een chef der Guerillas, hij was reeds 1661 de laatste gebeurtenissen een opperofficier van de grootste bekwaamheid. Onder *Ferdinand VII* noemde men hem *den eersten kolonel van het leger*. Het regement hetwelk hij kommandeerde, werd als het schoonste en geoefendste beschouwd, en naar Madrid ontboden, om *Christina* voor te stellen, ten tijde van haar huwelijk met *Ferdinand*. Toen *Mina* door Parijs kwam, scheen hij niet genegen, zijnen ouden roem in de waagschaal te stellen tegen den held van Navarre, die hem in stoutheid en kracht te boven streeft. — Toen *Rodil* uit Madrid trok, raadden eenige zijner vrienden hem, het kommando in Navarre niet aan te nemen dan na dat men hem 35000 man had toevertrouwd. *Rodil*, vol met verwaandheid, vertrok met 10,000. Thans kan bij de provincie met geen 40,000 man behouden. Door zijne wreedheden heeft hij de magt van don *Carlos* verdubbeld. (Intusschen begaan de Carlisten van hunnen kant ook de grootste wreedheden, gelijk men ziet in het verbranden van de stad Villarcayo. In burgeroorlogen geven de partijen elkander weinig toe. — *Mina* heeft het kommando in Navarre wel aangenomen, doch vooreerst verklaard, dat zijne zwakte hem niet toeliet het leger aan te voeren. Hij zal welligt eerst den verderen afloop afzien, alvorens zich op het oorlogstooneel te wagen.)

De dagbladen van Aube kondigen eenen nieuwen ploeg aan, te Loches uitgevonden, welke zich zelven bestuurt, namelijk, zonder dat een knecht denzelven behoeft te besturen. Hij heeft alleen het paard vast te houden. Een enkel man, een jongen, kan te gelijken tijde 2 à 3 paarden, elk voor een ploeg gespannen, mennen.

Uit Bordeaux schrijft men van den 1 dezer, dat de laatste regen eenen nieuwen zomer heeft te weeg gebragt, de boomen, als de pruim- en andere boomen beginnen weder te bloeijen en sommige staan reeds in vollen bloei.

Van den 6den. Het besluit der Spaansche Procuradores omtrent de buitenlandsche schuld is thans bekend; zij zal voor twee derden in werkelijke en voor een derde in uitgestelde schuld verdeeld worden. Den 29 September is het rapport of liever de rapporten der commissie, want deze was weder verdeeld, bij de kamer ingebragt geworden; zie hier een kort verslag dier zitting, gelijk ons zulks uit Madrid geworden.

„ Heden (29) is de kamer bijeengekomen; het nieuwe rapport der financiële commissie is voorgelezen; dit rapport is nogmaals in twee deelen verdeeld; maar dit maal is de meerderheid zeer aanzienlijk; zij bestaat uit 7 leden. Zie hier het ontwerp van de meerderheid der commissie, over de op nieuw in hare handen gestelde artikelen:

„ Art. 3. Alle oude titels en obligatien zullen onverwijld tegen nieuwe titels verwisseld worden.

„ Art. 4. De niet betaalde interessen der Cortes zullen gekapitaliseerd worden, en men zal 40 serien vormen, welker uitloting jaarlijks bij serie geschieden zal; de eerste trekking zal in 1835 plaats hebben.

„ Artikelen 6 en 7 zijn dezelfde als die, welke de minderheid in haar eerste rapport had voorgesteld.

„ Zie hier nu het concept der minderheid, die slechts uit 2 leden bestaat, te weten de heeren *Flora-Estrada* en *Monte-Virgen*.

„ Art. 3. Geheel de buitenlandsche schuld zal in actieve en passieve schuld verdeeld worden.

„ Art. 4. De verdeeling der schuld zal geschieden in de evenredigheid van twee derden voor de actieve en een derde voor de passieve schuld.

„ De discussie van dit rapport moet morgen (30) plaats hebben. Na voorlezing van het dubbele rapport der commissie is de kamer in eene geheime zitting over de binnenlandsche zaken overgegaan.

Den 30sten is werkelijk het besluit der kamer gevallen. Men heeft van hetzelve kennis bij eene telegrafische depêche, welke de regering op de volgende wijze publiek heeft doen maken:

„ De hieronder volgende telegrafische depêche, gedagteekend uit Baijonne den 5 October 1834, ten 6 ure des avonds, en uit Madrid den 30 September, is heden, ten een ure 43 minuten, te Parijs ontvangen. (*Men ziet dat dit maal althans dagen uurteekeningen niet verzuimd zijn geworden.*)

„ *De Ambassadeur van Frankrijk bij het hof van Spanje, aan den heer minister van buitenlandsche zaken.*

„ De kamer van Procuradores heeft, in hare zitting van heden, tegen het gevoelen harer commissie, de verdeeling der schuld in actief en passief aangenomen, in de verhouding van twee derden voor het actief en een derde voor het passief gedeelte.

„ Voor copie conform,
„ De administrateur der telegrafische linien,
(*geteekend*.) ALPH. FOY.

Dit nieuwe besluit bewijst hoe weinig vastheid deze Spaansche kamer in hare beginselen heeft; want zij heeft nu reeds drie of viermaal de meeningen, welke zij met de meeste kracht had aan den dag gelegd, beurtelings aangenomen en verworpen. Ook gelooven wij, dat die genen, welke bij deze effecten belang hebben, niet al te zeer op de voordeelen vertrouwen moeten, welke de kamer der Procuradores hun, met de betaling van twee derden der schuld, schijnt te willen toekennen. De leden dier vergadering komen er voor uit dat, indien zij aan de schuldeischers van Spanje zoo gunstige voorwaarden toestaan, zulks is omdat zij eene nieuwe leening noodig hebben, welke zij niet zouden kunnen erlangen, wanneer zij begonnen met een bankroet. Het staat te vreezen dat, over een jaar, wanneer het geld der nieuwe leening, welke zij zullen negocieren willen, verteerd en de Spaansche schatkist weder ledig zal zijn, de Cortes andermaal tot hun ontwerp van bankroet terug zullen komen.

„ Het blad *de National* spreekt over dezelfde telegrafische depêche als volgt:

„ De nieuwe commissie, belast om bij de kamer der Procuradores rapport te doen, had voorgeslagen om de interessen aller erkende buitenlandsche leeningen integraal te betalen. De reductie, welke de kamer gemaakt heeft, stoot de geheele berekening der financiële plans, die op de algeheele betaling der interessen gegrond waren, om verre.

„ In de zitting van Zaturdag, den 27 September, hadden de drangredenen der heeren *Torreno*, *Garcia Carrasco* en *Grespo de Tejada*, die voor de integrale betaling stemden, tot eenigen grondslag de noodzakelijkheid om eene nieuwe leening aan te gaan. Zoodat, bijaldien Spanje geene leening noodig had, het niets, of zoo goed als niets betaald zou hebben. Een heerlijk vooruitzigt voor de toekomst.

„ Men verzekert dat Engelsche bankiers aan de regering hebben voorgeslagen de leening der 400 millioenen realen, tegen den prijs van 70 fr. à 5 pCt., te nemen. Aangenomen, dat dit de nieuwe koers der 5 pCts. wierd, zoo zou de passieve schuld 8 à 9 pCt. waard zijn. De *twee derden* actieve schuld zouden alsdan 46⅔ en het *een derde* passief 3 fr, vertegenwoordigen. De cortes en de 5 pCts, perpetuele renten (steeds afgaande naar den koers van 70 voor de nieuwe leening) zijn dus waard 49⅓. Volgens denzelfden grondslag is de 3 pCt. drie vijfde dier som, dat is 29¼, waard.

„ De heeren *de Torreno* en *Garcia Carrasco* zullen dus de bloote eer van hunnen afval hebben."

Als iets stelligs wordt verzekerd, dat de sijndikale kamer der wissel-agenten onverwijld eenen nieuwen maatregel zal aannemen, ten einde de agiotage, die in de Spaansche renten plaats heeft, te beteugelen. Men wil voortaan allen handel op tijd in die effecten verbieden; zij zouden niet meer mogen verhandeld worden, dan tegen comptant. Reeds nu weigeren vele agenten eenigen koop op tijd in de Spaansche fondsen te sluiten.

Heden ochtend wordt hier weder van eene vergadering in het ministerie gesproken. De baron *Monnier* zou minister van binnenlandsche zaken worden; de heer *Cousin* minister van onderwijs; de heer *de Broglie* zou weder in buitenlandsche zaken treden en de heer *de Rigny* de marine weder aanvaarden. Dit ministerie, zegt men, zou benoemd worden, zoodra de Koning van Fontainebleau terug is.

Van den 7den. Uit echte bescheiden, onlangs uitgegeven, blijkt het, dat het getal kinderen, die in Frankrijk door hunne ouders verlaten worden, jaar bij jaar, op eene schrikbarende wijze toeneemt. In 1819 bedroeg het getal vondelingen in Frankrijk 99,346; in 1820 was dit getal 102,103; in 1821 bedroeg het 106,000; in 1822 steeg het tot 109,000; in 1823 tot 111,000; in 1824 tot 116,719, en in 1831 tot 122,981. In het laatstgemelde jaar bedroegen de uitgaven, welke het Fransche gouvernement verpligt was tot onderhoud der vondelingen te besteden, eene som van niet minder dan 8,725,855 franken. Sedert dien tijd heeft men geene geregelde opgaven deswege gedaan, maar volgens vrij naauwkeurige berekeningen, is in het jaar 1833 het getal vondelingen weder met 3000 vergroot. Deze jaarlijksche vermeerdering begint de aandacht des bestuurs zeer ernstig bezig gehouden, en men begint in te zien, dat de wijze waarop in het onderhoud dezer kinderen voorzien wordt, niet alleen ondragelijken last voor den staat wordt, maar ook tot aanmoediging strekt van ontucht en zedeloosheid.

In den *Sentinelle de la Meuse* leest men het volgende:

„ Het arsenaal van Metz is een der grootste en schoonste van die Frankrijk bezit; niets kan halen bij deszelfs groote wapenzaal, waar, in eene met de daad bewonderenswaardige orde, wapenen, geweren, sabels, pistolen, voor 150,000 man zoo kavalerie als infanterie verzameld zijn. Men merkt in deze zaal een wapen op, *de Speelpop* van den maarschalk *van Saxen* geheten, zijnde eene soort van vesting-buks, die zeer ver draagt en op een affuit rust. In de uitgestrekte binnenplaatsen zijn de bommen, granaten, kogels bij honderd-duizenden opgestapeld; de kanonstukken, houwitsers en ander krijgsmaterieel worden er in menigte gevonden. In de uitmunte-

de ijzergieterijen van *Ayanga* worden de projectielen gegoten. Onder deze zooveel ontzag inboezemende metaal-massa's is onder anderen *de Grijpvogel*, het langste zoowel als het sterkste stuk geschut, dat in Europa bestaat. Hetzelve is in 1529 gegoten en werd door het Fransche leger, in 1800, te Ehrenbreitstein, nabij Coblentz veroverd. Dit slangstuk is 17 voeten lang en weegt 22,500 ponden. Deszelfs kulas heeft 3 voeten diameter en deszelfs mond tien en een halve duim; de geweldig groote affuit, waarop het rust, heeft 24 voeten lengte; de kogel die op het stuk ging had de zwaarte van 157 ponden, de lading kruid moest alzoo 52 pond bedragen. *Napoleon* had het plan dit slangstuk voor het hôtel der invaliden te Parijs te plaatsen; onder de restauratie wilde men het versmelten; het toeval alleen heeft dien schoonen triomf behouden. Jammer is het, dat hetzelve, hoe schoon het ook zij, als het ware binnen een arsenaal verborgen wordt gehouden. Dit stuk heeft zijn naam gekregen naar den fabelachtigen vogel, die nabij het zundgat, dat vierkant is, en relief staat afgebeeld."

Het telegrafische berigt, betrekkelijk het besluit der Spaansche gedeputeerden, nopens de interest-betaling van de buitenlandsche schuld, is spoedig gevolgd geworden, door meer uitgebreide opgaven, wegens hetgeen in de bijeenkomsten der vergadering van 29 en 30 September is voorgevallen; deze opgaven zijn met een buitengewonen courier ontvangen. Uit dezelve blijkt, dat de commissie den 29sten haar rapport heeft uitgebragt, en wel in den zin van den heer *Carrasco*, hiertoe strekkende: „Dat al de oude obligatien tegen nieuwe schuldbrieven zouden worden verwisseld (en gevolgelijk met eene algeheele rentebetaling); — dat de achterstallige renten der Cortes in 40 gelijke jaarlijksche termijnen zouden worden gecapitaliseerd, — en dat jaarlijks een half ten honderd zoude worden aangewend tot de uitdelging der schuld."

Het is niet gebleken, dat de Fransche ambassadeur de tijding van het uitbrengen van dit rapport dadelijk naar Bayonne heeft gezonden, ten einde door den telegraaf naar Parijs te worden overgebragt. Men vindt lieden, die dit belangrijk genoeg zouden hebben geacht, te meer, omdat het tevens is gebleken, dat *in die zelfde zitting* de minderheid bestaande uit de heeren *Florez Estrada* en *de Montevirgin*, haar tegen-voorstel aan de vergadering heeft bekend gemaakt, inhoudende, dat de geheele schuld zoude worden verdeeld, voor twee derden in rentegevende, en voor een derde in uitgestelde schuld.

Den 30sten is over deze beide ontwerpen beraadslaagd. De heer *de Montevirgin* heeft beweerd, dat de natie niet in staat is, om het geheele bedrag van den interest te betalen: inzonderheid niet in de tegenwoordige oogenblikken, daar zij tot dat einde alleen in Januarij aanstaande niet minder dan 400 millioenen realen zoude moeten bijeen brengen. *Carrasco* daarentegen heeft volgehouden, dat, daar de schuld eenmaal erkend was geworden, men uit den aard der zaak erkend had, ook den interest, in zijn geheel verschuldigd te zijn. *Chavarry* heeft het door de minderheid voorgedragene ontwerp aangemerkt, als de eenige *transactie*, welke in de tegenwoordige oogenblikken voegzaam konde worden gesloten. *Santafé* heeft almede begrepen, dat men niet meer konde betalen dan twee derden, en dat het buiten dien een punt van beraadslaging behoorde te worden, of niet een deel der schuld, aangegaan door het Rijk, toen hetzelve nog zijne volkplantingen bezat, op die volkplantingen, welke zich sedert hadden afgescheurd, moest worden gelegd.

De minister *de Torreno* heeft daarop het woord opgenomen en aangemerkt, dat men alsnu van lieverlede tot het voorstel van het bewind scheen terug te komen, en dat het hem wel zeer leed was, dat dit voorstel in der tijd zooveel tegenstand had ontmoet, vermits het de regering, ter zake van de daaraan verknochte conversie, in staat zoude hebben gesteld, om de interest-betaling een geruimen tijd te vertragen; — dat het echter nu niet meer mogelijk was, op dit ontwerp terug te komen, en dat het hem voorkwam, dat de noodzakelijkheid, om nieuwe geldleeningen in het buitenland te ondernemen, de vergadering de verpligting oplegde, om tot de betaling van den geheelen interest der erkende schuld te besluiten.

Daarop is het voorstel der commissie, hiervoren omschreven, in omvraag gebragt, en met 57 tegen 41 stemmen *afgewezen*, terwijl 7 leden buiten stemming zijn gebleven, en is vervolgens het voorstel van de minderheid, inhoudende, dat van de erkende schuld twee derden van den interest zouden worden betaald, aangenomen.

De weifeling in de voorstellen van het bewind in Spanje, nopens de buitenlandsche schuld, en de willekeur, die de meerderheid der gedeputeerden in dezen heeft betoond — welk een en ander, uit den aard der zaak, aanleiding moest geven tot onverwachte rijzingen en dalingen der Spaansche fondsen op de buitenlandsche markten — geeft stof tot hooggaande klagten. Men ontveinst niet, de eerlijkheid van sommige raddraaijers, zoo in als buiten Spanje, te mistrouwen, men spreekt zelfs van gemaakte afspraken, nopens den loop, welke aan deze aangelegenheid is gegeven, ten einde daarop bijzondere speculatien te bouwen. Weder anderen, welke zwarigheid maken, om het oor aan dergelijke geruchten te leenen, begrijpen, dat de openhartigheid, waarmede de minister *de Torreno* zelf heeft te kennen gegeven, dat men nog wel eenigen interest heeft willen betalen, omdat men op nieuw geld moet ligten, en dat men ook de perpetuelen geheel zoude hebben opgeofferd, indien men niet had gevreesd, dat deze verloochening ook in Londen, alwaar men houder is der Cortesbons, een zeer kwaden indruk zoude hebben gemaakt, — genoegzaam is, om een ieder de meest mogelijke omzigtigheid omtrent de Spaansche buitenlandsche schuld in te boezemen.

Van den 9den. De gisteren avond in algemeene vergadering bijeengekomen fondsenmakelaars hebben geraadpleegd over de vraag of het niet voegzaam ware om voortaan hunne dienst aan allen handel op tijd in Spaansche fondsen te weigeren. Deze maatregel in omvraag gebragt zijnde, is met de meerderheid van slechts eene stem verworpen geworden. Terstond daarop werd een andere voorslag ter overweging aangeboden. Zonder de houders van Spaansche rente te berooven van de voordeelen en gerijfelijkheden, die den eigenaars van alle andere fondsen ten dienste staan, doet deze voorslag het ten doel gestelde einde bereiken, aangezien dezelve alle ongedekte verkoopen onmogelijk maakt, die namelijk, welke het meest geschikt zijn om de grootste schokken te weeg te brengen, en het publiek door de artificiële koersen, welke zij opleveren, te bedriegen.

Krachtens het genomen besluit zal, van 10 November aanstaande af aan, geen handel op tijd in de Spaansche fondsen kunnen plaats grijpen, tenzij de twee makelaars, die den koop sluiten, ieder in de kas der sijndicale kamer eene som storten van 15,000 fr. voor 1000 piasters 5 pCts. rente, of 600 piasters 3 pCts. rente. Op deze wijze zal een spekulant, die door middel van dépot eene verrekeningszaak mogt aangaan, nogmaals 15,000 fr. moeten deponeren, wanneer hij dezelve zoude willen realiseren, aangemerkt zijn makelaar gehouden zal wezen deze som ter sijndicale kamer te storten voor elken door hem te bewerkstelligen koop of verkoop. Zulk een geld depôt is onmogelijk, te meer daar het kan gebeuren, dat het voor eenen enkelen koop van 1000 piasters, ten gevolge van eenige beurs-fluctuatien, tot 60 of 90 duizend francs zoude kunnen oploopen. Daarenboven kan de maatregel door niemand worden ontdoken, want het zamenbrengen van houder tot houder is den makelaars op straffe van suspensie verboden.

Het is slechts jammer, dat dit besluit niet reeds is genomen tijdens het Spaansche gouvernement voor het eerst blijken gaf om tot bankroet te willen overgaan.

Het schijnt eene vastgestelde zaak te wezen, dat de eerste Parijssche bankiershuizen aan de door Spanje aangekondigde nieuwe leeningen geen deel zullen nemen. De eergisteren door de sijndikale kamer der effecten-makelaars aangenomen maatregel ter bedwinging van de agiotage in Spaansche fondsen zal niet weinig er toe bijdragen om de gewone geldschieters der gouvernementen eenen afkeer te doen krijgen van het verschaffen van gelden aan de regering te Madrid.

Een brief uit Havre geeft de bevestiging van de geruchten dat de beurs dier plaats in eene droevige gesteldheid verkeert. Het te Rouaan voorgevallen faillissement eens suiker-raffinadeurs heeft te Havre noodlottige gebeurtenissen na zich gesleept; dien ten gevolge bevindt een huis van den eersten rang zich in de noodzakelijkheid om te likwideren; andere verkeeren in nijpende omstandigheden.

De tijding der vervallen-verklaring van de Koningin van Spanje is den 3den aan de beurs van Bordeaux in omloop geweest. Wij lezen in de *Election* van den 4den:

Gisteren hebben de Spaansche fondsen ter beurze van Bordeaux eene helling tot dalen gehad, welke men toeschreef aan het algemeen verspreide gerucht, dat de Koningin van Spanje van de regering was vervallen. Wij weten niet, van waar dit gerucht plotseling is in omloop gekomen, maar zeker is het dat de spekulanten er door ontsteld zijn geraakt.

NEDERLANDEN.

BREDA, *den* 11 *October.* Men schrijft uit Gend: De hitte en aanhoudende helderheid der lucht sedert eenige maanden, hebben in het plantenrijk en in het geslacht der insekten vreemde verschijnselen doen geboren worden. Men heeft zwermen van muggen van eene tot hiertoe onbekende soort zien opdagen; zijwormen hebben twee spinsels gegeven, appel- en peereboomen hebben voor de tweede maal gebloeid, andere boomen hebben zich, na het verlies hunner bladeren met een nieuw groen bekleed. Bij deze buitengewone gevallen zullen wij er heden nog een voegen, dat nog opmerkenswaardiger is. Nabij de stad Gend, in de voorstad van Kortrijk, bevindt zich een wijngaard, met rijpe of nagenoeg rijpe trossen beladen, en op de scheuten, welke dit jaar aan dezen wijngaard zijn gekomen, en die eerst het volgende jaar vruchten moeten dragen, heeft zich reeds bloesem gezet, waaruit trossen zijn gekomen met druifjes die digt bij elkander staan en reeds de dikte van kleine erwten hebben. Wij hebben op dit oogenblik eene dier trossen in de hand en gelooven, dat zoo het goede weder slechts drie weken aanhoudt, deze tweede teelt van den wijnstok nog dit jaar zuren wijn zal kunnen geven.

Uit Frankfort meldt men aangaande den wijnoogst het volgende:

De wijn-oogst van dit jaar schijnt, zoo niet overal even overvloedig, toch allerwegen, wat de kwaliteit betreft, uitnemend uit te vallen. Niet alleen langs den Rijn, in Zwaben en in Zwitserland, maar ook elders wordt de wijn van dit jaar bij uitstek geroemd. Uit Weenen, onder anderen, schrijft men daaromtrent, onder dagteekening van den 27 September: „De wijnoogst is als geëindigd te beschouwen. In Oostenrijk had zij nooit zijns gelijken; in streken in het gebergte, die in goede jaren 7 à 8000 eimer opleverden, heeft men dit jaar 18,000 eimer geoogst. Daarbij is de wijn van zulke uitstekende hoedanigheid, dat reeds thans 10 florijnen conventions-geld per eimer (40 Oostenrijksche kannen) betaald worden, en zeker moet deze inkoop den speculanten na eenige jaren 100 pCt. winst geven."

Voor de veldgewassen, en vooral voor het voeder ten dienste van het vee, was de zomer in tegendeel zoo gunstig niet. Uit Dresden schrijft men, b. v., daaromtrent onder dagteekening van den 26 September: „Het heldere zonnige weder heeft eene verontrustende dorheid en uitdrooging aller levenssappen voor de planten-wereld, en een geheel ongewoon gebrek aan water in onze streken ten gevolge gehad. Al het gras is verdord; het vee vindt op de stoppels en weiden geen enkel groen grasscheutje; de aardbodem lost zich in stof op. De zoo veel belovende aardappelen oogst is mislukt. Er kan nergens gehooid worden. De landman moet er reeds nu aan denken, om zijn vee met hard voeder te bedienen, daar versch niet meer te bekomen is. Van eenen anderen kant is de scheepvaart geheel gestremd; bij menschen geheugen is de Elve niet zoo laag en arm aan water geweest, overal ziet men te midden van den stroom de zandbanken bovenuitsteken, en de oevers van kei en zand strekken zich aan weerskanten tot midden in de bedding der rivier uit. Tegen dezen algemeenen nood-stand is in het Elve-dal toch nog ten minsten een troost voorhanden, namelijk een zeer gezegenden wijn-oogst. Ditmaal zullen hoedanigheid en hoeveelheid van den wijn in gelijke mate geroemd kunnen worden. Zelfs de most, die in de omliggende dorpen door de stadbewoners, de flesch tegen 2 grosschen, thans veel gebruikt wordt, heeft een zeldzaam zoet."

'*s* GRAVENHAGE, *den* 10 *October.* Den 20 dezer zal de gewone jaarlijksche zitting der Staten-generaal, overeenkomstig het voorschrift der Grondwet, alhier geopend worden. Men verneemt, dat onderscheidene voordragten, welke van regeringswege aan de Kamers zullen worden aangeboden, als nopens de geldelijke aangelegenheden, de schutterijen, de wetgeving en andere, in gereedheid zijn. Verscheidene leden der tweede-kamer, met name die behoorende tot de commissie van wetgeving, bevinden zich reeds in deze residentie.

Men houdt zich steeds bezig met de toebereidselen voor het in deze residentie, den 16 en 17 dezer, plaats te hebben muzijkfeest. De repetitien hebben te dien einde reeds een aanvang genomen. Een overgroot aantal personen van buiten de stad, begeeft zich herwaarts, tot bijwoning van het feest.

LEEUWARDEN, *den* 13 *October.* In de op den 9 dezer door de Nederlandsche Handelmaatschappij te Rotterdam gehouden veiling van 78,431 balen koffij, is alles willig verkocht; zelf zijn bij die gelegenheid de op den 25 September ll. te Middelburg onverkocht gebleven partijen koffij, tot twee en een halve cent boven den prijs waarop zij toen gehouden werden, grif weg geplaatst.

163ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Tweede Klasse.

1ste Lijst. No. 16457, een prijs van *f* 1500.
2de Lijst. No. 13051, een prijs van *f* 1000.
3de Lijst. No. 20486, een prijs van *f* 1500. No. 10643 en 11611, ieder een prijs van *f* 1000.
4de Lijst. No. 20870, een prijs van *f* 5000. No. 13725, een prijs van *f* 2500. No. 20686, 19506 en 16243, ieder een prijs van *f* 1000.
5de Lijst. No. 2317, een prijs van *f* 20,000. No. 3689, 13604 en 17322, ieder een prijs van *f* 1000.
6de Lijst. No. 16536, een prijs van *f* 1000.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 5 October de schonerschepen *Fame*, kapt. W. Barfield en *Orwell*, kapt. R. Cubitt, met Ballast van Londen. — Den 6 dito het kofschip *de Vriendschap*, kapt. P. N. Huizing, met Teer van Stokholm; het smakschip *de Goudvisch*, kapt. J. H. Scholtens, met Tarwe van Kiel naar Porto gedestineerd, door lekkasie binnen; het kofschip *Agatha*, kapt. K. L. Spijkman, met Hout van Memel. — Den 9 dito het schonerschip *Hope*, kapt. W. Cousins, met Ballast van Londen. — Den 10 dito het kofschip *Remina*, kapt. J. G. Boon, met Hout van Memel.

Uitgezeild: Den 5 October de schonerschepen *Lively*, kapt. S. H. Finch en *Northam*, kapt. D. Charrosin, beiden met Boter naar Londen; het smakschip *de jonge Cornelia*, kapt. R. A. Oortjes, met Ballast naar Groningen. — Den 9 dito het kofschip *Egbertus*, kapt. L. E. Tiktak, met Ballast naar Noorwegen.

MENGELWERK.

DE NIEUWE ZIJLEN BIJ ENGWIERUM.

Voor Friezen zijn er geene zaken van meer belang, dan die welke betrekking hebben op hun Sluis- en Dijkwezen, omdat het behoud van hun Gewest daarvan grootendeels afhangt. Aangenaam was derhalve de belangstelling, welke gedurende den loop dezes jaars algemeen werd aan den dag gelegd, in het pronksieraad van *Frieslands* Sluis- en Waterwerken, in de *Dokkumer Nieuwe Zijlen*; bij gelegenheid van derzelver droogmaking en aanmerkelijke herstelling. Geen wonder dat velen verbaasd stonden over de schoonheid, degelijkheid en uitmuntende inrigting van een werk, dat zelfs sedert lang de aandacht van vreemdelingen heeft tot zich getrokken. Wij juichten het toe, dat men de volvoering eener zoo gewigtige onderneming door eene fraaije piramidale *Gedenkzuil* van wit marmer had pogen te vereeuwigen, en lazen met genoegen de kernachtige opschriften, die de waardij des werks, in het belang der Provincie, zoo krachtig vermelden. — Echter: wij bewonderden het Maaksel, doch vonden nergens, zelfs niet op het Monument, eenige vermelding van den Maker, van den naam des mans, wiens grondige kennis, vernuft en vlijt het plan tot dien zoo bij uitstek voortreffelijken dijk en deze zoo kolossale sluizen ontworpen en de uitvoering daarvan bestuurd had.

Deze man was WILLEM LORÉ; die, in 1679 te *Leeuwarden* geboren en in het *Old Burger-Weeshuis* opgevoed, door de kracht van zijn uitstekend genie en eene werkzame inspanning van eigene krachten, zich in de Mathematische Wetenschappen uitgebreide kundigheden verwierf, en door derzelver toepassing op den aanleg van Zeewerings-werken, voor zijn Vaderland van groot nut is geworden: — vooral in eenen tijd, dat de verschrikkelijke plaag der Paalwormen zoo groote verwoestingen aanrigtte en onze dijken met den ondergang scheen te bedreigen. Onder de leiding van den Hoogleeraar BERNARDUS FULLENIUS (*de zoon*) te *Franeker* gevormd, heeft hij aldaar het grootste gedeelte zijns levens als Onderwijzer in de Wis-, Sterre- en Zeevaartkunde enz. doorgebragt. Door 's Lands Staten uithoofde zijner buitengewone bekwaamheden tot de belangrijkste ondernemingen gebruikt, was hij, behalve van de *Nieuwe Zijlen* (1725—29) en andere werken, de aanlegger van den *Koudumer Slaperdijk* en de Sluis in Galama-dammen (1732), en van den *Binnenlegger* ter behouding van het *Surigeroord* (1733): beide Dijken — door kenners als meesterstukken in dit vak van kunst beschouwd, waarbij LORË eene nieuwe theorie van dijksbouw heeft gevolgd, welke in onzen tijd door ARJEN ROELOFS en W. VAN PRIJMA op nieuw is voorgedragen. Ook de Prins-Stadhouder, WILLEM IV, vereerde LORË én als leermeester én als vriend, daar hij Z. H. op de meeste zijner reizen in *Duitschland* en *België* vergezelde.

De erkenning en belooning zijner verdiensten vond hij ten jare 1743, toen 's Lands Staten hem bij het klimmen zijner jaren, als een bijzonder blijk hunner goedkeuring en vereering, tot *Professor Extraordinarius* en *Honorarius* benoemden, alschoon hij ook der Latijnsche taal niet magtig was, en zijn' geliefden leerling NICOLAAS YPEY als *Lector* in zijne plaats stelden. Kort mogt hij echter de eer dezer waardigheid genieten. Den 22 Mei des volgenden jaars stierf hij plotseling, latende, behalve den roem zijner geleerdheid, een hoogen lof wegens onbesproken zeden en deugdzamen wandel na.

Ziedaar slechts eene korte schets van het leven van een' der grootste mannen, welke *Friesland* in dit vak van wetenschap heeft voortgebragt. Te groote verpligting heeft deze Provincie aan hem, en te vele zijn zijne verdiensten, dan dat zijne dankbare landgenooten niet gaarne aan zijne nagedachtenis de verschuldigde eer zullen willen bewijzen: te meer, daar zijn levensloop in bijzonderheden even belangrijke trekken oplevert, als hij tot dusver weinig nagespoord en aan het licht gebragt is. Het is hierom, dat de grijze, doch onvermoeide Hoogleeraar Mr. J. W. DE CRANE en W. EEKHOFF uitvoerige Levensberigten van LORË uit echte stukken hebben bijeenverzameld, welke zij eerlang, met eene Geschiedkundige Beschrijving van den aanleg der Hoofdwerken van LORË, hopen in het licht te geven.

De herstelling der *Nieuwe Zijlen* is thans bijna voltooid. In den voorzomer, toen het werk zich een uitgehouwen geraamte vertoonde, werd het het meest bezocht. Thans, nu het zich als een bijna geheel vernieuwd kunststuk aan het oog vertoont, ware dit geschikter gelegenheid. Hun dan, die hiertoe in staat zijn en dit sieraad onzer Sluiswerken nimmer hebben beschouwd, sporen wij welmeenend aan, om, indien de schoone October-dagen nog eenigen tijd voortduren, dit werk te komen bezigtigen:

dewijl het tegenwoordig geslacht kan verwachten en hopen, dit kunststuk in dien toestand nimmer weder te zullen aanschouwen, en het opnemen van het werk en het bevaarbaar maken der Sluis misschien binnen weinige dagen zal plaats hebben. Zoo gij, Landgenoot, hieraan voldoet, en gij aldaar met uwe vrienden zult drinken: drink en klink dan eens en voor altijd in de vervaarlijke diepte van de Middelzijl op de duurzaamheid van dit werk en op de duurzaamheid van den roem zijns vervaardigers WILLEM LORÉ!

E.

VRIJMOEDIG OORDEEL OVER DEN GESCHIEDSCHRIJVER HUME.

Wikt en weegt met verstand, dit behoedt u voor dwaasheid —

Bestond ooit eenig schrijver, die in zich zelf al de bevoegdheid had om de geschiedenis van een niet ver afgelegenen tijd te boeken dan was het ongetwijfeld HUME, die als Engelschman dacht, leefde en schreef. Door opvoeding beschaafd, door zijne betrekkingen toegang hebbende tot de Staatsarchieven en zelf bezitter van eene aanzienlijke boekerij, stond voor hem al de letterschat van vroeger' en lateren tijd open. Van karakter zacht en goedwillig schijnt hij bijzonderlijk over te hellen tot een gematigd oordeel. Onafhankelijk van stand schijnt hij verheven boven den geest van vleijerij of wrok. Van hem alzoo mogt men te regt een verhaal te gemoet zien, waarin een onpartijdigst onderzoek de waarheid zoo van nabij aan het ligt bragt, als zulks in eene maatschappij van faalbare menschen bijkans denkbaar is. Geenszins vreemd kan het alzoo voorkomen dat hij schreef met eene stoutheid van oordeel, welke den man alleen voegt die bij zich zelf op goede gronden den vrijdom en het regt van stellige beslissing aanmatigt. Zijne schrijfwijze leent daartoe al haren invloed. Zij is puntig en vol van kracht. Zij vonnist als ware het, met dictatoriaal gezag. In lof of verachting voert zij den meesterachtigen toon die geen tegensprekers duldt. In een woord zij overbluft een ieder, aan hem ongelijk. — en hoe weinigen waren er in zijnen tijd die hem van verre konden evenaren? Bewondert hem als den man van wien nagenoeg de pijthagorische machtspreuk als hoogste wetgeving gold, om dat hij het gezegd had. Zoo hecht zich, voor en na, het ingewikkeld vertrouwen op zijn verhaal als volkomen waar. En hij echter is de man, die zich in zijn eigen werk veelmalen wederspreekt. Als verklaard vijand van godsdienstige dweeperij, doet hij bij elke gelegenheid een geduchten aanval op den pauselijken stoel, als den zetel van kerkelijke tirannij, welke de dweeper, behalve nog bijkomend zelfbelang, voornamelijk huldigt, omdat zij, den zelfdenker verstommende, de staatswoelingen dempt, en op eene andere plaats huldigt hij de regering van *Maria van Schotland* en het staatkundig gedrag der *Stuarts*. Hier prijst hij het verlicht bestuur van *Elizabeth* en de beide *Karels* en vergoelijkt de wandaden van *Cromwel* tegen *Karel* I, terwijl hij den eerstgenoemden elders als den verderfelijksten veinsaard maakt, die, in schijn van het parlement te eerbiedigen, de snoodste dwingelandij bedoelt en uitoefent. Hier prijst hij *Jacobus* VI en deszelfs opvolgers als die alles waagden voor het behoud van den staat, en elders komen zij als staatspartijen voor, die alles op het spel zetten om hunne begrippen en belangen te doen heerschen. Hier gaat hij van het beginsel uit, dat het Engelsch bewind, voor de komst der Stuarts tot den troon, in opvolging der oude leenroerige regering een monster was van Asiatischen dwang, zonder dat het volk als zoodanig daaraan eenig deel bezat; terwijl hij, op vele andere plaatsen het Lagerhuis des Parlements als belagers der volksvrijheid aan de kaak stelt. Ja, hoezeer de partij der Whigs (Volksgezinden) na den jare 1688, de overhand in den Staat behield, zoodat, zij, ten zijnen tijde, de heerschende aanhang mogt heeten, was het HUME echter, die zijne bijzondere gehechtheid aan die der Torys (Koningsgezinden) openlijk aan den dag legt, die hunne dwalingen, naar zijne wijze van denken schilderachtig weet te kleuren en derzelver invloed op den volksgeest door zijne schriften versterkt. Hoe is het mogelijk, vraagt men welligt, dat een schrijver van zoo uitmuntende talenten dubbelzinnig is in zijn oordeel! Hoe lost het zich op dat dezelfde voorstander van het regt der natuur en der volken, dezelfde verdediger van het vrije onderzoek van den godsdienst en kerkleer, dezelfde man, die stellig den oorlog verklaart aan al wat naar dweeperij of bijgeloof zweemt, dan eens de Koningen en die van Engeland vooral, prijst, dan weder laakt, en in dit laatste geval zelfs de Whigs, wier grondbeginsels en deugd hij niet kan nalaten te erkennen, ja te roemen, als dweepende aanvallers der Britsche Staatswet doemt, die zich allerwegen een hooger gezag aanmatigen, dan voor hen uit kracht van een staatswettig uitvoerend en in zijn oog onverantwoordelijk bewind, bij mogelijkheid toebehoort! Of heeft hij het oude geschil willen opwarmen wegens Engelands stellige (absolute) of erfelijke alleenheersching, zonder aan een bepaald voorschrift te hechten, of van de wetmatigheid (legitimiteit) van den Britschen Regeringsvorm, zoo als Baker en andere, dezelve verdedigden, en Milton, Burnet met onderscheidene anderen, deze verloochenden, zoolang geene wezenlijke bepaling bij dadelijk staatsbesluit ware gemaakt geworden? Hoe zal de nakomelingschap, bij naauwkeuriger inzigt den geschiedschrijver verontschuldigen, die zijne partijdigheid, omtrent Staat of Kerk allerwegen en stellig vertoont, dan alleenlijk op grond dier vooringenomenheid met begrippen, die, van der jeugd af ingezogen, hunne geldende kracht schaars verliezen en van daar het oordeel zeer dikwerf verwarren? Kan er wel ooit teederder punt bedacht worden dan juist dat van Godsdienst en Staatkunde, waarin de schijn van onpartijdigheid niet vraagt naar beginsel of omstandigheden, maar slechts daadzaken opzoekt, zoo als deze zich voetstoots openbaren, zonder te letten op drijfveer of zamenhang? Of was HUME welligt te zeer vooringenomen met zijn ontwerp van geschiedenis der Engelsche Staatswet op een tijdstip, waarop de staatkundige verdeeldheden nog niet ten eenen male waren verdoofd, en hij door zijn vernuft, oordeel, smaak en stoute voordragt een werkelijk overwigt behield boven allen die vóór hem deze gebeurtenissen hadden geboekt? Was het bij HUME niet veeleer eene overhelling tot dien geest van twijfelarij, welke zich in al zijne overige schriften duidelijk kenmerkt? Lag die geestgesteldheid niet meer in den tijd zelf, waarin hij leefde? Leert niet de ondervinding, dat natiën het genot eener meer bestendige staatsrust het best waarderen na de woelige tooneelen, welke de partijschap had aangerigt? Leert zij niet dat men liever verkiest, zich aan het heerschend staatsbegrip te onderwerpen, dan wel aan het hoofd eener partij, bij voortduring nieuwe onlusten te smeden? Is het niet deze oplossing zelve, welke ons in HUME nu eens de toegevendheid, dan weder de scherpe gisping verklaart, waarmede hij, als vrije Brit voormalige afzonderlijke Staatspersonen, Krijgshelden en Kerkelijken geeselt naar gelang tegenstand en dweeperij, in zijn oog zulks verdienen, of hij welligt wilde dat enkele voorvallen door den lezer zoude beschouwd worden?

Daar het alhier geenszins de plaats is om de geschiedenis van Engeland, als zoodanig te behandelen, stelden wij ons alleenlijk voor de opgave van hoofdtrekken, waaruit HUME's partijdigheid kan worden opgemaakt. Hadden wij in bijzonderheden willen treden, dan zouden wij onder anderen hebben kunnen gewagen van zijne, zich zelve volkomen wedersprekende oordeelvelling over het eerste Parlement onder Koning *Karel II* en over den beroemden Staatsman *Hampden*, wien hij te gelijk prijst en laakt, en in het laatste geval wel daarom, omdat deze tot de partij der Whigs behoorde. De kundige *Brodie* heeft in zijne *Historij of the Britsch' Empire, Edenb.* 1822, zulks in verschillende opzigten betoond en het is van hem dat wij dit vrije oordeel over den anders beroemden HUME als geschiedschrijver voornamelijk ontleenden.

Men zegge echter niet, dat dit voorbeeld van HUME aan voor en wederspraak onderhevig blijft, en dat welligt te eenigen dage een nog onpartijdiger en meer goedkeurend oordeel uit een vrij en naauwkeurig onderzoek zal geboren worden. Gaarne geven wij deze mogelijkheid toe, hoezeer de verdrietige arbeid van latere wederspraak, zulks geenszins waarschijnlijk maakt.

J. K.

BARRAHUIS.

In de thans zoo heerschende belangstelling van Frieslands Geschiedenis, vindt men opvolgende ook in het Mengelwerk van de Leeuwarder Courant wetenswaardige stukken opgenomen, onder anderen ook het van ouds zoo merkwaardig BARRAHUIS.

Omtrent de welgelegene ligging, zal ik mij thans alleen als maar ter zake dienende, ophouden; als zijnde naastgelegen ten Westen aan de van ouds bestaande Middelzee, ten Noorden aan het zoogenaamde Ouddiep, welkers bedding tot aan Warga, ja zoo men wil tot aan Wartena heden nog zigtbaar is, en een zeer aanmerkelijke uitwatering of stroom aanduidt, beveiligd bij de opvolgende aanslijking der Middelzee voor overstrooming door eene waterkeering even van daar aanvang nemende, en dwars over het Nieuwland (door de Sneeker vaart doorsneden) tot aan de hooge dijk tusschen Jellum en Boxum loopende, ten Oosten belend en in gemeenschap met een terp, alwaar denkelijk het Klooster stond, (waarvan strak nader) ten Zuiden aan de Zwichumer dijk. Aldus in gemeenschap te water en te lande met alle de deelen van het land. Ook zal ik mij niet ophouden met de aanmerkelijke gebeurtenissen alhier voorgevallen, maar alleen mij bepalen bij de nog op heden bestaande naam Barrahuis.

De Schrijvers van Frieslands Geschiedenissen, schrijven gemeenlijk Barrahuis, anderen Barahuis en weder anderen Barnhuizen; zie van deze laatste Gest. en Oudh. van Friesland, p. 363. Over deze verschillende benamingen heb ik zeer veel nagedacht en gelezen, zonder echter tot eenige zekerheid te kunnen geraken.

Dan alle twijfelingen omtrent het een en ander gevoed wordt mijns inziens door JANCKO DOUWAMA's Geschriften, uitgegeven door het Prov. Fr. Genootschap ter beoefening der Friesche Geschied-, Oudheid- en Taalkunde, eerste Aflevering p. 30 opgehelderd en weggeruimd. De zin komt hierop uit:

Te Wirdum lag van ouds een Klooster, daar, toen hij dit schreef, *Bargerhuis* staat. Dit Klooster werd van het Land gesticht, met oogmerk om aldaar ook tevens der Staten vergaderingen te houden, en 's lands welvaren te trakteren en te handelen; men bewaarde daar alle de previlegien, brieven en charters, het welvaren van den lande betreffende, en om dat dit Klooster op de scheiding van de landen, ook midden in het land lag, zoo wierd de Oostzijde Oostbergen en de Westzijde Westbergen genoemd.

Maar omdat dit Klooster vele kosten en weinige profijten bij deze vergaderingen hadde, en deze bijeenkomsten niet altoos in onderlinge vriendschap afliepen, ook door de toenmalige twisten selden gehouden werden, waren de kloosterlingen bedacht om om zich van deze plaats te ontslaan en elders te vestigen.

Met gemeen overleg timmerden zij op bekomen toestemming van de Edelen in d Wouden wonende (ongetwijfeld te Bergum) hun Klooster aldaar. Sedert wierden de landen niet meer Oost- en Westbergen genoemd, dewijl *Bergen* daar niet meer lag, maar tot op heden Oostergoo en Westergoo. Dus verre Jancko Douwama.

Dit nieuwe Klooster is na het voormalige *Bergklooster* genoemd. Zie Geogr. Woordenb. p. 12 en Geogr. Woordenboek van Friesland, II deel p. 88.

Wij houden het dan stellig daar voor: dat deze aanmerkelijke plaats, bij derzelver stichting *Barger* of *Bergerhuis* is genaamd. Dan opvolgende wierd de naam dezer plaats verouderd en men zeide of schreef Barnhuis, Barahuis en eindelijk zoo als nog heden Barrahuis, in de landtaal *Barhuws* met uitlating van *ger.*

Ik voeg er nog bij dat dit *Bergerhuis* of *Barn*huizen, volgens Oudh. en Gestichten van Friesland, p 363 en 364, alwaar VIGLIUS ZWICHEMIUS den 18 Oct. 1507 geboren is, eene landhoeve zijns vaders was, hetwelk toen de reguliere kanonikken van Bergum toebehoorde, maar naderhand tot een erfpagt aan den Vader van VIGLIUS opgedragen is.

Van over lang bestaat dit huis niet meer. Ongeveer 30 à 40 jaren geleden heeft men nog een diepe kelder, daar ter plaatse ontdekt, dog zonder nader onderzoek met aarde gevuld; thans is dit land alwaar *Bergerhuis* stond, het eigendom van eene particuliere.

D. W. H.

EIGEN HAARD IS GELD WAARD.

Een spreekwoord een waar woord, doch geen regel zonder uitzondering, want een profeet wordt in zijn eigen Vaderland niet geëerd: in het Heilig Boek staat het reeds geschreven; maar later was dit laatste spreekwoord toch minder van toepassing? Onwaar! lees de eerste van het derde schock der Sinnepoppen van ROEMER VISSCHER en daar sprak zijne hoog verhevene dochter ANNA aldus:

Daer wert geen Sant,
Verheven in zijn landt.

„ Daer de Masten wassen, en acht men die niet soo veel, noch men verwondert sich (door de gewoonte) niet van hun hooge steyle rechtheydt. Maer soo men die vervoert op ander plaetsen daermense weet te gebruycken, zijn sy veel geldts waerdigh. Men sal gemeenlijck sien dat Mannen van uytmuntendt verstandt, geleerdtheydt of konst, een Toorts, ja een Son in ander Landen, en nauwelijcks een kleyn Lampjen in haer eygen Vaderlandt gescht zijn."

Wie dat uytmunten wil doorluchtigh en vermaert,
Die soeckt sijn avontuer, en laet sijn eygen haert.

Ergo ook niet in ANNA's tijd, maar op heden toch zal het welligt anders zijn? Evenmin: raadpleeg de gebeurtenissen des tijds en gij zult de slotsom spoedig kunnen opmaken.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat door haar te Amsterdam op Woensdag den 29 October 1834, zullen geveild worden:

16,041 Kranjangs en Kanassers }
545 Kisten .... } JAVA SUIKER, liggende aldaar.

Waarvan de monsters, benevens de Verkoop Condition in tijds zullen worden uitgegeven.

VAN DER HOUVEN, *President.*
KOOIJ, *Directeur fungerend Secretaris.*

Amsterdam,
den 19 September 1834.

*** Getrouwd:
A. NOORDENBOS SNETHLAGE, en
K. H. SMIDT.
Holwerd,
den 2 October 1834.

*** Getrouwd:
A. OVERDIEP, *van het Heerenveen*, en
S. MEINDERSMA, *van Leeuwarden.*
Leeuwarden,
den 8 October 1834.

*** Getrouwd:
H. W. SCHREUDER, *Chir. en Vroedmeester*, en
MARIA GORTER.
Groningen, den 8 October 1834.

*** Getrouwd:
Jhr. Mr. P. B. J. VEGILIN VAN CLAERBERGEN, en
A. VAN BEIJMA.
Dekema-State onder Weldum, den 9 October 1834.

*** Getrouwd:
W. C. VAN DER ZWAAG; en
T. KEIZER.
Groningen,
den 9 October 1834.

*** Heden verloste van eenen welgeschapenen ZOON, ALIDA VAN DER VELDE, geliefde Echtgenoot van
P. SIKKENS.
Bolsward, den 5 October 1834.

HARLINGEN, den 6 October 1834. Heden verloste van eenen ZOON, CHRISTINA PETRÆUS, Echtgenoot van
P. S. SCHAAFSMA.
Familie en Vrienden, gelieven deze als eene bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden verloste van eenen ZOON, DIRKJE PIETERS FONK, Huisvrouw van
H. VAN ZANDBERGEN.
Anjum, den 8 October 1834.

*** Heden verloste van eenen welgeschapen ZOON, E. ROMEIN, geliefde Echtgenoot van
D. KUIPERS, Jr.
Buitenpost, den 11 October 1834.

HEERENVEEN, den 12 October 1834. Heden verloste van eenen welgeschapen ZOON, JELTJE ENGELES BOUMA, geliefde Echtgenoot van
J. BARENDS.

*** Heden morgen verloste van eene welgeschapene DOCHTER, IJ. W. WIERING, geliefde Huisvrouw van
J. H. GORTER.
Ureterperverlaat, den 13 October 1834.

*** Na eene ongesteldheid van negen weken en bijkomende verzwakking, overleed heden avond om acht uren, onze hartelijk geliefde Moeder JELTJE VAN ASSEN, Weduwe JAN HANNEMA, in den ouderdom van bijna 59 jaren. Diep bedroefd over dit verlies, wenschen wij echter in hetzelve te berusten. Vertrouwende dat haar einde zalig is.
P. HANNEMA, J. ZOON.
J. HANNEMA, geboren JOUWERSMA.
Mede uit naam onzer Zusters en behuwd Broeders.
Franeker,
den 4 October 1834.

*** Ons jongste Dochtertje, HENRIETTE, is heden tot onze droefheid overleden.
WAUBERT DE PUISEAU, *Notaris.*
E. C. VAN GENDEREN.
Lemmer,
den 8 October 1834.

KOUDUM, den 9 October 1834. Heden overleed na eene kortstondige ziekte, onze waarde Broeder, W. S. TROMP, in den ouderdom van bijna 50 jaren.
T. S. TROMP.
Mede in naam der overige Broeders en Zuster.
Familie en Vrienden gelieven deze als eene bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden overleed, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot HUIBERT ALLES KLAVER. Hij stierf in den ouderdom van ruim 30½ jaren, waarvan ik 9 jaren met hem in den echt heb doorgebragt, mij nalatende 2 kinderen.
AKKE J. V. D. SCHAAFF.
Weduwe H. A. KLAVER.
Dockum,
den 10 October 1834.
Familie, Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten de stad, gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Ons geliefd Dochtertje MARTA overleed in den jeugdigen leeftijd van bijkans acht jaren.
A. H. MANEVELD.
IJ M. HILKEMA.
Nieuwezijl onder IJlst,
den 12 October 1834.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 10 October 1834, f 26 à f 27. GROVE KAAS f 11 à 13½.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge f 139 : 50 het Last. — Tarwe f 6 : 03 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 11 OCTOBER 1834.

NEDERLANDEN.		Gebl.	
Werkel. Schuld..... 2½ pct.	52 7/16	52¼	52 7/16
Dito dito.......... 5 »	99 13/16	99⅞	99 13/16
Uitgestelde Schuld ...			
Kansbiljetten van dito. f	23	23 1/16	23
Amort. Sijndicaat... 4½ pct.	91 5/16	91⅜	
Dito dito .... 3½ »	74¼	74⅜	
Schatkistbiljetten.... 6 »	100⅜	100½	
OorlogsLasten ..... 5 »			
Leening 1831 ...... 6 »			
Handel-Maatsch. ... 4½ »	100¼		
FRANKRIJK.			
Ins. Grb. p. 22 Junij 3 pct.			
ENGELAND.			
Ins. Grb. p. 13 Mei 3 pct.			
SPANJE.			
Perp.R. Emissie Am. 5 pct.	44¼	45⅜	45½
Dito dito à f 1000 . 3 »	28	28¼	28⅜
Cert.Osy&C. en Leg. 4 »			
Uitgest. 3 pct. Schuld	12½	12[illegible]	12 9/16
Cortes Bons te Lond. 5 »	44	45	44½
Engelsche Uitgestelde.			
NAPELS			
Certific. bij *L. & B.* 5 pct.			
Dito bij *Falconn.&C.* 5 »			
Leen. te L. bij Roths. 5 »			

RUSLAND.		Gebl.	
Obl. *H.*1798 en 1816 5 pct.	103⅞		
Obl. *Hope* 1828 en 29 5 »	104		
Cert.dito 1831 en 33 5 »	98⅝	98¾	98¾
Obl. te Londen... 5 »			
Cert. te Hamburg.. 5 »			
Inschrijving in Assig. 6 »	68⅛	68 3/16	
Certificaten van dito 6 »	68⅜	68 7/16	
POLEN.			
Aand. met Lot. fl. 100.			
PRUISSEN.			
Aand. met Lot. R. 50 f			
Neg. Londen 1830 4 pct.			
OOSTENRIJK.			
Aand. met Lot. f 100 f			
Dito dito f 250. 4 pct. -			
Metalliek .... 5 pct.	99		
Dito te Lond. gen. 5 »			
Dito .... 2½ »			
W.-Bank bij *Goll&C* 5 »			
Dito .... 4 »			
Cert. Stadsb. bij dito 2½ »			
Ween. Bank-Actien 3 f			
Nieuwe Ween. Aand. -			
DENEMARKEN.			
Negot. te Londen. 3 pct.			

Brazil. van 100 £ 78⅝. — Columb. 2de leening van 100 £ 23⅜, 23. — Blaauwe Grieken van 100 £ 27¼; van 200 £ 26⅜. — Peru 6 pCt. van 100 £ 17⅝; Coup. f 4⅜. — Cortes van 510 £ 45 tot 44 tot 44⅝; Coup. vroege en latere jaren 22¼, 22, ½.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN DONIAWERSTAL, noodigen bij deze uit, de Sollicitanten van den derden rang, welke genegen zijn te dingen naar de vacante School te Doniaga, om hunne Acten van rang, Getuigschriften van goed gedrag, en van bekwaamheid in het geven van practicaal Onderwijs, uiterlijk op den 21 October 1834, vrachtvrij in te zenden ter Secretarie van de Grietenij Doniawerstal te Langweer, en den Heer Schoolopziener van het 7de District in Vriesland daarvan kennis te geven; terwijl het vergelijkend Examen zal worden gehouden op Woensdag den 5 November 1834, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van den Kastelein *R. de Jong*, te Langweer.

De voordeelen aan dezen Post als Onderwijzer verbonden, bestaan in het genot van vrije Woning en Tuin, een jaarlijksch tractement van f 150, en de Schoolpenningen van p. m. 10 Leerlingen, welke ieder 50 Cents in het vierendeel jaar betalen.

Langweer, den 7 October 1834.

Grietman en Assessoren voornoemd,
T. VAN HETTINGA.
Ter ordonnantie van dezelven,
T. S. v. D. LEIJ.

DE INGELANDEN van den LIJONZER POLDER, worden mits deze verzocht, te compareren op Zaturdag den 18 October, des morgens ten elf ure, ten huize van v. D. LAAN, in het Wapen van Vriesland, te Baard, ten einde eenige verordeningen te maken, voornoemden Polder betreffende.

De Eigenaar van den Molen,
W. H. T. C. THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG.

MR. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld te verhuren: Vijf perceelen uitmuntend GREIDLAND, gelegen onder de stad Sneek, thans bij de Heeren *Schaap*, *Sandstra*, *van Wijhe* en *Jorrit Willems Jorritsma* in huur, en zulks voor vijf jaren, ingaande St. Petri 1835, en eindigende op gelijken tijd 1840.

Wie gading maakt, kome op Woensdag den 15 October 1834, bij de beschrijving, des morgens ten elf ure, en bij de verhooging en eindelijke toewijzing, des namiddags ten drie ure, ten huize van *Geert de Ruiter*, buiten de Oosterpoort te Sneek. Conditien te vernemen bij den Notaris HUBER voornoemd.

HOUTVEILING,

OP Donderdag den 16 October 1834, ten 9 ure voor den middag, op den Aarsertuin bij Leeuwarden, ten overstaan van den Notaris Mr. P. ANDREÆ, aldaar, van eene lading best Oldenburgs zwaar middensoort en ligt KROMHOUT, zeer geschikt voor Scheepstimmerlieden; aangevoerd door den Koopman TÆDE JANS DOUWES te Ezumazijl.

DE Deurwaarder JAN SNOEK, zal, op Donderdag den 23 October e. k., des voormiddags ten 9 ure, publiek verkoopen, aan de Huizing letter G, no. 135, in de Groote Kerkstraat, te Leeuwarden: Eenige tot een netten Inboedel behoorende GOEDEREN, waaronder fraaije Spiegels, massief mahoniehouten Stoelen, en andere Meubelen; porseleinen Theeserviesen, Vuurhaarden en diergelijken, alsmede eene hechte en gemakkelijk rijdende KOETS COUPÉ, uit de fabrijk van *Pierre Simons fils*, te Brussel, en een ligt te trekken TOESLEDE; zulks alles tegen contante betaling; zijnde des daags te voren, op de gewone uren, voor een ieder te bezigtigen.

UIT DE HAND TE KOOP: Eene hechte nette HUIZING, SCHOENMAKERSWINKEL, ruim HORNLEGER met zeven Leerlooijers KUIPEN, SCHUURTJE en HOOIBERG, staande en gelegen te Oosterzee. Te bevragen bij M. T. OOSTERHOFF, Schoolonderwijzer te Echten.

LEES HIER.

MEN presenteert TE KOOP, de verzamelingen der WETTEN, BESLUITEN, RESOLUTIEN enz. van de Administratie der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, van de jaren 1823 tot en met het loopende jaar 1834. Adres (*brieven franco*) onder letter O, ten Kantore dezer Courant.

VERHURING. Bij besloten briefjes, worden voor den tijd van vier jaren, TE HUUR aangeboden:

1. Eene ZATHE en LANDEN, groot ongeveer 39 bunder, zoo Bouw-, Weid- als Hooilanden, thans in huur bij *Lammert Lucas Feenstra*.
2. Eene DITO, groot ruim 41 bunder, Bouw-, Weid- en Hooilanden, thans in huur bij de Weduwe *Jan de Roos*.
3. Eene DITO, groot ongeveer 39 bunder, Bouw-, Weid- en Hooilanden, thans gedeeltelijk in huur bij *Sipke Bouwes*.

Allen gelegen op *Buitenwiel* te Rinsumageest; Sint Petri en 12 Mei 1835 te aanvaarden; waarvan de Conditien ter lezing liggen bij EELKE JOUTA, te Rinsumageest, die de noodige aanwijzing zal doen, terwijl de briefjes moeten worden ingeleverd ten Kantore dezer Courant, vóór den 1 November 1834.

NB. NB. UIT DE HAND HUUR: Twee heerlijke ZATHEN en LANDEN, gelegen onder den dorpe Bozum. Te bevragen bij den Heer BATTAERD, op den Grachtswal bij Leeuwarden.

DAAR de ondergeteekende bij de terugkomst der Schutterij zich weder te Holwerd in zijne vorige betrekking als HOROLOGIE- en UURWERKMAKER gevestigd heeft, zoo beveelt hij zich vriendelijk in het aandenken van zijne begunstigers.

F. J. DE VRIES.

DE ondergeteekende berigt door deze, dat hij alhier heeft opgerigt eene CHOCOLAAD-FABRIJK, en recommandeert zich desaangaande aan een ieder.

Franeker, den 9 October 1834. B. S. STELLINGWERFF.

NB. J. BACKERS, Boekdrukker op den Wirdumerdijk te Leeuwarden, informeert den belanghebbenden, dat bij hem weder te bekomen zijn: Gedrukte *Rekwesten* voor de afschrijving van BELASTBARE PAARDEN. — En EXTRACTEN uit de *Registers* der *Personele Belasting*.

M. BACHER,

MARCHAND DE MODES, van *Amsterdam*, heeft de eer de Dames te verwittigen, dat hij alhier is aangekomen met eenen zeer schoonen voorraad van HOEDEN, MUTSEN, LINTEN, LINGERIEN en BLOEMEN voor het Wintersaizoen. Is Woensdag den 15 dezer uitgepakt, bij J. D. LEICKERING, op de Berlikumermarkt.

A. F. GALLETTE, Tandarts van Deventer, heeft de eer het Publiek te verwittigen, dat hij den 14 dezer te Wolvega zal zijn, in het Logement bij *W. Sekema*; den 15 dito op het Heerenveen, bij *J. Meijer*; den 17 dito te Leeuwarden in de Valk, bij *J. Bosman, Jz.*, en den 19 dito, te Bolsward in het Rood Hert, bij *Meijer*; alwaar dezelve over alle MONDGEBREKEN te ontbieden is.

AVIS à MM. LES AMATEURS DE LIVRES.
RABAIS DE 10 à 80 POUR CENT.
LIVRES FRANÇAIS ET PAPIERS DE POSTE VÉLINS - SUPERFINS.

F. CANONGETTE, *Libraire - Commissionnaire à Amsterdam*, vient de déballer *pour quelques jours*, à l'Hôtel HEERENLOGEMENT IN HET ZAAILAND en cette ville, une superbe Collection de LIVRES FRANÇAIS, ITALIENS, etc. de tous genres; LITTÉRATURE, HISTOIRE, VOYAGES, JURISPRUDENCE, MÉDECINE ET CHIRURGIE, SCIENCES et ARTS, ÉDUCATION, CLASSIQUES, ROMANS, etc., etc., tous *GARANTIS BIEN COMPLETS* et en bon état. Ils se vendent à *PRIX FIXES* avec des *RABAIS EXTRAORDINAIRES ET RÉELS DE* 20 *à* 80 *ET MÊME* 90 *POUR CENT* sur les prix ordinaires.

Le Catalogue, *avec indication des prix nets*, se trouvre au dit Magasin, Hôtel *Heerenlogement, in het Zaailand*.

On remarque dans cette belle Collection les plus belles et les plus récentes Éditions des Oeuvres complètes ou des Chefs d'oeuvre des Auteurs suivants: *Lavater*, *Thénard*, *Laugier*, *Say*, *Andral*, *Lacépède*, *Maygrier*, *Alibert*, *Cloquet*, *Cabanis*, *Bourgignon*, *Carré*, *Dupin*, *Goux*, *Biret*, *Paillet*, *Pigeau*, *Pothier*, *Blakstonne*, *Lacretelle*, *Fénélon*, *Bossuet*, *Bourdaloue*, *Massillon*, *Vertot*, *Genoude*, *Maury*, *Rollin*, *Anquetil*, *Raynal*, *Fléchier*, *Chateaubriand*, *Cornaille*. *Voltaire*, *Rousseau*, *Montesquieu*, *Molière*, *Boileau*, *Regnard*, *Crébillon*, *Pascal*, *Bernardin de St Pierre*, *Buret de Longchamps*, *Barthélemy*, *auteur d'Anacharsis*, *Boiste*, *Noël et Chapsal*, *Florian*, *Laharpe*, *Chardin*, *Eyriès*, *Depping*, *Bouilly*, *Chompré*, *Hoffman*, *Diderot*, *Dulaurens*, *Delacos*, *Venette*, *Parny*, *Piron*, *Walter Scott*, *Tasso*, *Casti*, *Alfieri*, *Marchangy*, *Bourrienne*, *Volney*, *Marmontel*, *Lamartine*, *Filleau de St. Martin*, *Ricard*, *Duval*, *Picard*, *Casimir Delavigne*, *Larouchefoucault*, *Fontenelle*, *Labruyère*, *l'Hospital*, *Buffon*, *Brumoy*, *Mad. de Stael*, etc, etc., et une infinité d'autres bons auteurs qu'il serait trop long de détailler et pour lesquels on peut *consulter le Catalogue* et *visiter le Magasin*.

On trouve aussi au même Magasin un bel Assortiment de SUPERBES PAPIERS DE POSTE VÉLINS - SUPERFINS, blancs, azurés et de couleurs diverses, *aux prix suivants par rame de* 480 *bonnes feuilles:*

No. 3, blanc,..	f 5.00,	petit format	f 2.60.
No. 5, blanc,..	- 6.00,	id.	- 3.20.
No. 7, blanc,..	- 9.60,	id.	- 5.00.
No. 36, blanc,..	- 10.00,	id.	- 5.20.
No. 14, azuré,..	- 7.00,	id.	- 3.60.
No. 1, azuré,..	- 8.00,	id.	- 4.20.
No. 10, couleur,	- 9.00,	id.	- 4.80.

Le sieur Canongette étant attendu dans plusieurs villes, le déballage ne durera que quelques jours.

STOOM-PAKETVAART

TUSSCHEN *ROTTERDAM* EN *LONDEN*,
in dienst van het General Post Office,
VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN.
Tot verminderde Vrachten.

DE Stoompaketten der *General Steam Navigation Company* in bovengemelde Dienst vertrekken geregeld des Woensdags en Zaturdags van *Rotterdam* en *Londen*.

Des Donderdags na de aankomst van het Sneeker Beurtschip zal van Amsterdam, aanvankelijk met den 16 October 1834, eene Schuit afvaren tot overbrenging der Goederen, die bestemd zijn voor de Stoomboot welke des Zaturdags van Rotterdam vertrekt.

Nadere inlichting bij de Agenten

W. SMITH & COMP., P. A. VAN ES, } te *Rotterdam*. W. E. METHORST, te *Amsterdam*.

MET de vereischte toestemming, gedenken FRANS VAN DER WAL, Kastelein aan het voormalig Tolhuis onder Lekkum, benevens eenige Liefhebbers, op Zaturdag den 18 October 1834, ten twee ure des namiddags, te laten Verharddraven: *Een fraai CHAISGEREID met HOOFDSTEL, TOOM en JAAGLIJN*; door Paarden die tot genoegen der Keurmeesters zijn en niet meer dan één prijs hebben gewonnen.

MET vereischte permissie, gedenkt A. J. ROEST, Kastelein in het Tolhuis te Heeg, (zoo weer en wind zulks toelaten) op Zaturdag den 18 October 1834, des namiddags ten één ure, te laten Verhardzeilen door Booten van 6 el, en aan de winners vrij te vereeren: *Een GOUDEN WILLEM* tot prijs, en *eene nader te bepalen PREMIE*.

MET consent van den Heer Grietman van Menaldumadeel, gedenkt de Kastelein M. K. KOOPMANS, in de Kerkebuurt te Beetgum, op Zondag den 19 October 1834, des namiddags precies ten drie ure, bij porturen, te laten Verkaatsen, en vrij te vereeren: *Eene ZILVEREN TABAKSDOOS*.

En op Maandag den 20 October 1834, des namiddags precies ten drie ure, met Paard en Chais te laten Verharddraven: *Eene fraaije ZILVEREN TABAKSDOOS*, door Paarden die geen prijs noch premie gewonnen hebben en tot genoegen der Keurmeesters zijn.

)o( )o( )o(OUDERS of Voogden, genegen zijnde hunnen Zoon of Pupil het HOROLOGIEMAKEN op aannemelijke Voorwaarden grondig te laten leeren, vervoegen zich in persoon of met *franco* brieven bij *E. G. GOLJENBOOM*, Horologiemaker te Leeuwarden.

)o( )o( )o(VAN de Boereplaats no. 6, onder Eesterga, bij *Jelle Oenes Wagenaar* bewoond, is sedert het midden der maand Julij ll. vermist, een bruinbonte, langharige, dragtige PATRIJSHOND, die in het laatst van Augustus jongen moet hebben geworpen; die dezelve teregt brengt, of daaromtrent eenige aanwijzing kan doen bij *H. T. VENING*, Kastelein in de Herberg *het Wapen van Groningen*, bij den Aarsentuin te Leeuwarden, zal voor zijne moeite goed beloond worden.

***** BIJ G. T. N. SURINGAR, *op de Kelders* te Leeuwarden, is van de pers gekomen het *eerste* deel van het werk, getiteld:

SALOMO

DOOR J. H. VAN DER PALM.

Waarvan de prijs *bij inteekening* is .... f 3 : 30.

Aangemoedigd door den bijval, die aan dit werk ('t welk voornamelijk als voortreffelijk HUISBOEK bij alle standen op zoo hooge waarde geschat wordt) ook nu bij deze *derde* uitgave bij voortduring te beurt valt, heeft de uitgever gaarne willen voldoen aan het verlangen om de inteekening nog eenigen tijd open te laten. *Tot aan de uitgave van het derde deel* zal men zich alzoo nog ter inteekening kunnen aanmelden; doch ook langer niet; zullende het VERVOLG op de NAAMLIJST DER INTEEKENAREN voor het daarop volgende deel geplaatst worden.

Het *tweede* deel is ter perse.

Een *bundeltje Gedichten* in de *Friesche landtaal*, getiteld: HILJUWNS UWREN *fen* J. C. P. SALVERDA, Schoallemaester to Wons. Ingebonden .... f 1 : 25.

Van de *Friesche Jierboekjens* zijn bij derzelfden nog exemplaren voorhanden.

***** DOOR den Boekhandelaar en Boekdrukker J. DE LANGE, te Deventer, zal binnen weinige dagen worden uitgegeven:

De Lapekoer, fen Gabe Scrôar,

TREDDE JEFTE.

Dit werk op best velin papier in nette kartonnen band .... f 3 : 15.
Op ordinair postpapier ingenaaid .... » 2 : 10.

Tevens is bij bovengenoemde uitgekomen:

W. HAUFF. *UITGELEZENE VERHALEN*. .... » 3 : 00.

P. J. BAUDET. *FRANSCHE OEFENINGEN, met de noodige Spraakkunstige aanwijzingen en ophelderingen*, ten dienste der Nederlandsche Jeugd. 1ste Stukje. 2de Druk. .... » 0 : 50.
——— Dito. 2de Stukje. .... » 0 : 60.
——— Dito. 3de Stukje. .... » 0 : 75.

KAART VAN *NOORD-NEDERLAND*, ten dienste der Scholen, in 12 bladen groot mediaan Schrijfpapier, gekleurd. .... » 3 : 60.

***** BIJ den Boekhandelaar C. L. SCHLEIJER, te *Amsterdam*, is heden van de Pers gekomen en alom verzonden:

WATERLOO. — VERHALEN en KRIJGSBEDRIJVEN. Naar het Engelsch. *In twee deelen. Eerste Deel.* Met gegraveerden Titel en Vignet.

Behalve de in een fraaijen stijl geschreven Verhalen, waaruit dit werk zamengesteld is, bevat het tevens eene schilderachtige beschrijving van den gedenkwaardigen Veldslag bij *Waterloo*, en hetgeen dezen onmiddellijk is voorafgegaan. Niemand zal na de lezing van dit werk, dezelve onbevredigd uit de hand leggen. Het tweede en laatste Deel volgt binnen weinige weken.

***** BIJ W. A. OUKOOP, te Breda, is van de pers gekomen en verkrijgbaar:

CATECHISMUS OF CHRISTELIJKE LEERE voor Katholijke Kinders, opgesteld door een Gezelschap R. K. Priesters in Vriesland. *Kerkelijk goedgekeurd* Prijs 8 cent.

Nog zal in den loop van dit jaar verschijnen:

CATECHISMUS OF CHRISTELIJKE LEERE voor meergevorderde Katholijken.

Alsmede: CATECHISMUS OF CHRISTELIJKE LEERE voor meergevorderde Katholijken verklaard en uitgebreid.

Beide laatsten evenzeer door hetzelfde Gezelschap zamengesteld, en *Kerkelijk goedgekeurd*.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ, LETTER K, No. 176.